

Stolpetale, HLM - Nikolai

Kjære venner,

Norge er et lite land. Men ingen skal si at vi ikke gjør oss bemerket i utlandet om dagen...

Jeg har lyst til å starte med å dvele litt med en av dem som virkelig får mye omtale i internasjonale medier.

En som ikke viker unna når det blir vanskelig, men i stedet setter inn et nytt gir.

En som ser motbakker som en mulighet, ikke et hinder.

En som har tatt tre OL-gull på én uke.

Ja, jeg snakker selvsagt om Johannes Høsflot Klæbo.

Også har jeg lyst til å minne hele salen og alle håpefulle juniorer som driver med idrett – og når jeg ser utover salen ser jeg at det ikke er så mange av dem her – om hvordan det gikk med unge Klæbo i Hovedlandsrennet for juniorer i 2011.

Han ble ikke nummer 1. Han ble nummer 101.

Mange hadde gitt seg etter det. Ikke Klæbo.

I et intervju med VG i 2022 satte han ord på veien fra plass nummer 101 til ubestridt verdensener.

"Jeg har hatt fokus på de tingene jeg kan gjøre noe med", sa han.

Jeg tenker det ligger en lærdom i akkurat det. For oss alle og for Norge.

Vi lever i en geopolitisk brytningstid. Preget av krig, proteksjonisme, polarisering, handelsbarrierer og økonomisk nasjonalisme.

De siste 30 årene har Norge vært en av globaliseringens vinnere.

En liten, åpen økonomi med fantastiske naturressurser, kompetanse, kapital, et organisert arbeidsliv, en velutviklet rettstat og gode velferdsordninger.

Det er fortsatt et godt utgangspunkt. Men vi er mer sårbare nå. Den liberale verdensorden som har tjent Norge så vel, er i oppløsning.

Det er verden av i går.

Hvordan forbereder vi oss på verden slik den ser ut i morgen?

Og det er her jeg svarer som Klæbo: Vi må ha fokus på de tingene vi kan gjøre noe med.

Og en ting vi kan gjøre noe med, er at utgiftene på statsbudsjettet er i ferd med å overstige inntektene.

Hvis ikke vi gjør noe nå, så vil gapet mellom utgifter og inntekter øke dramatisk de neste 20-30 årene.

Vi står i bunnen av en motbakke. Og som Klæbo så må Norge skifte gir for å vinne.

Vi må øke vekstevnen, innovasjonsevnen og konkurransekraften i norsk økonomi.

Og vi må reformere offentlig sektor, redusere unødvendig byråkrati og bremse den offentlige utgiftsveksten.

Og vi skal gjøre det, ikke fordi det er lett, men fordi det er nødvendig.

Norge må omstilles for at kommende generasjoner skal få oppleve den samme velstanden og velferden som oss.

Heldigvis er det sann at omstilling ikke trenger å være slutten på noe godt.

Det kan like gjerne være starten på noe bedre:

Et samfunn med mer frihet, større trygghet, bedre velferd og flere muligheter.

Ikke bare for noen, men for alle.

-o-

I denne resolusjonen foreslår vi kraftfulle grep og tydelige prioriteringer.

For det første: Norge må styres bedre.

Høyre vil sette folk først, utfordre og endre utdaterte styringssystemer og kutte i offentlig byråkrati.

Jeg ser det er noen som mener at svaret på dette er å legge ned statsforvalteren.

Jeg tror Jan Tore skal få beholde jobben sin litt til. Han fortjener det etter 18 år i skyggen av Erna.

Og det er faktisk ikke Jan Tores feil at han må blande seg i stort og smått. Det er Stortingets feil.

Det er Stortinget som vedtar alle de lovene, reglene og reguleringene som statens mann eller kvinne ute i fylkene må passe på at kommunene overholder.

Skal vi gjøre noe med byråkratiet må vi gjøre noe med regelverket. Det må forenkles og kuttes, både for folk og forvaltning.

Kommunene må få mer frihet.

Frihet *til* å ta ansvar for gode tjenester til innbyggerne.

Frihet *fra* statlig overregulering og overformynderi.

Det handler om å flytte makten nærmere folk.

Derfor foreslår et flertall blant annet å skrote bemanningsnormene. Og det gjør vi fordi vi har tillit til at kommunene vil sikre forsvarlig og god bemanning i skolene uten statlig detaljstyring.

Så må jeg legge til at et mindretall, med blant annet ordføreren i Bodø, ønsker å beholde bemanningsnormene, men gjøre dem mer fleksible.

Så da noterer jeg meg at flertallet åpenbart har større tro på Odd Emil, enn han har til seg selv.

Kommunene trenger mer enn frihet. De trenger også styrke og størrelse.

Veldig mange kommuner klarer ikke å løse de oppgavene de har i dag.

Mange mangler folk.

Og enda flere mangler fagfolk.

Menon fant i 2023 at halvparten av fagfolkene i små kommuner jobber i et fagmiljø på inntil 2 personer.

1 av 5 jobber alene.

Det er sårbart, og det øker risikoen for at innbyggerne ikke får tjenester med kvaliteten de har krav på.

Landsmøte,

Et sterkt kommunalt selvstyre har alltid vært viktig for Høyre. De som har skoen på vet best hvor den trykker.

Derfor lovfestet Høyre det lokale selvstyret forrige gang vi satt i regjering, og vi ga kommunene mer makt i lokale saker.

I dag foreslår vi to viktige grep for å styrke det kommunale selvstyret ytterligere:

Kommunene må bli færre. Kommunene må bli friere.

Fordi færre og friere kommuner, gir flere fagfolk, bedre tjenester, mer effektiv ressursbruk og mer fornøyde folk.

Og det er det kommunereform handler om: Å sette innbyggerne først.

-o-

Landsmøte,

Vårt neste store grep er å reformere velferden i Norge.

Høyre jobber for et samfunn med muligheter for alle, der flest mulig kan forsørge seg selv og leve det livet de ønsker.

Derfor vil vi senke skatten for alle. Fordi skattelette gir mer frihet og mer velferd.

Det skal alltid lønne seg å jobbe og det skal alltid lønne seg å gjøre en ekstra innsats.

I dag står det 700 000 mennesker i arbeidsfør alder utenfor arbeidslivet.

De som ikke kan jobbe, skal vi ta godt vare på. Men de som kan jobbe helt eller delvis, men ikke har fått en ny sjanse til å bidra - de har vi sviktet.

Realiteten er at den norske modellen er under press.

For mange står utenfor som burde vært innenfor.

En mangelfull integreringspolitikk fører til opphopning av sosiale utfordringer som kriminalitet og utenforskap.

Vi er i verdenstoppen i høyt sykefravær. 1 av 5 i arbeidsfør alder står utenfor arbeid eller utdanning.

Og Grete, lytt nøye nå: Eldre er en ressurs! Mange eldre vil og kan bidra, og det må vi legge bedre til rette for.

Men det at vi lever lenger og får færre barn gjør samtidig at vi blir flere eldre og pleietrengende personer sammenlignet med de som er i yrkesaktiv alder og betaler skatt.

Færre må betale for flere.

Landsmøte,

Sannheten er at velferden i Norge ikke er bærekraftig.

Derfor foreslår vi en omfattende NAV-reform.

Derfor mener vi at Høyre må ta initiativ til et forlik om sykelønnsordningen.

Derfor vil vi skjerpe integreringspolitikken, styrke arbeidslinjen og gi flere muligheter til eldre som ønsker å bidra.

Og derfor skal vi senke terskelen inn i arbeidslivet for de som trenger en ny sjanse.

Fordi Høyre jobber for muligheter – for alle.

-o-

Landsmøte,

Vårt tredje grep er å legge til rette for et fritt og sterkt næringsliv.

For å finansiere velferden i fremtiden, må bedriftene ha større frihet til å skape, innovere og utvikle seg.

Det gir trygge jobber og inntekter til fellesskapet.

Mye går bra i Norge. Det er ikke regjeringens fortjeneste.

I en tid med historisk mye uro ute, så har regjeringen bidratt til historisk mye uro hjemme.

I stedet for å fokusere på de tingene vi kan gjøre noe med, har regjeringen valgt å legge sten til byrden med nye skatter, midlertidige skatter og skatter med tilbakevirkende kraft.

Det er knapt gitt konsesjoner til ny kraft.

Rammebetingelsene for norske bedrifter, eiere og gründere er blitt dårligere, ikke bedre.

Vi regulerer for mye og innoverer for lite.

Kapital, talenter og gode ideer forsvinner til utlandet.

Landsmøte,

Dette kan ikke fortsette!

Det står om konkurransekraften.

Det står om de nye arbeidsplassene.

Det står om vår evne til å finansiere velferden og tryggheten.

Det står om det Norge som våre barn og barnebarn skal vokse opp i.

-o-

Rekk opp en hånd alle dere som har landet på Arlanda flyplass.

Jeg vet ikke om dere la merke til det, men på Arlanda så blir du møtt med et skilt der det står:

Welcome to the Capital of Scandinavia.

Det er fryktelig irriterende for en nordmann. Aller mest fordi det er litt sant.

Sverige fremstår nå som det mest spennende stedet i Europa å bygge morgendagens bedrifter.

Det er ikke tilfeldig at Europas raskest voksende oppstartsselskap er svensk.

Det er ikke tilfeldig at Sverige har nest flest enhjørninger i verden per capita, altså selskaper verdt mer enn 1 milliard dollar.

Det er ikke tilfeldig at Sverige har hatt 500
børsnoteringer de siste ti årene, mot f.eks. 70 i
Tyskland.

Det er et resultat av politikk.

Av politikere som over tid har jobbet med det de kan
gjøre noe med.

Heldigvis så er norsk politikk en fornybar ressurs.

Jeg vil våge en påstand: Det er mye lettere for Norge
å bli like gode som Sverige på innovasjon og
nyskaping, enn det er for Sverige å slå Klæbo i
langrenn.

Kjære Landsmøte,

Vi skal ta vare på de fantastiske bedriftene vi har,
men vi må også legge til rette for de nye suksessene.

Høyres mål er enkelt: Norge skal være det beste
landet i Europa å starte og drive bedrift i!

Og det målet må vi ha, fordi det er noe av det
viktigste vi kan gjøre for å sikre friheten,
tryggheten og velferden.

Fordi det gir muligheter - ikke bare for noen - men
for alle.

God debatt!